

Opvs Theologicvm

Mauro, Silvestro

MDCLXXXVII

Q. 43. Vtrum ex vnione hypostatica resultet communicatio idiomatum, per quam quæ dicuntur de Deo, dicantur de homine, & quæ dicuntur de homine, dicantur de Deo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84149](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84149)

Verbum Dei solum apparenter incarnatum, passum, & mortuum fuisse, eo pacto, quo Eutylianorum errorem referens dicit Leo epistola 13. *Patriarchis, & Prophetis in specie carnis apparuit, cum Genesis 38. & 32. aut Iulianum inijt, aut sermonem conseruit, aut officia hospitalitatis non abnuat, vel etiam appositum cibum sumpsit.*

9. Dicendum igitur, quod diuina essentia, ac diuina attributa, & prædicata ita vniuntur humanitati, vt non tribuant illi omnes suos effectus formales, sed solum illos, quorum humanitas est capax. Ratio est, quia forma, dum vnitur subiecto, non tribuit illi omnes effectus formales suorum attributorum, seu prædicatorum, sed illos tantum, quorum subiectum est capax: ex. gr. anima rationalis habet attributa, seu prædicata spiritalis, & immortalis, & tamen cum vnitur corpori, tribuit illi quidem effectum formalem animati anima spiritali, & immortalis, sed non tribuit corpori effectum formalem spiritalis, immortalis &c. ergo Deitas, & essentia diuina, licet habeat attributa omnipotentis, immensi, æterni &c. tribuit quidem humanitati effectum formalem deificatæ Deitate æterna, immensa, omnipotentis, sed non tribuit effectum formalem omnipotentis, immensi, æterni &c. Quænam attributa dent humanitati suos effectus formales primarios, quæ solum secundarios, explicabitur quæstione sequenti 43.

10. Ad argumentum in contrarium patet ex dictis. Nam ideo substantia Verbi tribuit humanitati effectum formalem subsistendi, quia humanitas est capax talis effectus formalis; sed non est capax recipiendi effectus formales æterni, immensi &c. vt magis explicabitur quæstione sequenti 43. ergo &c.

QVAESTIO XLIII.

Vtrum ex vnione hypostatica resultet communicatio idiomatum, per quam quæ dicuntur de Deo, dicantur de homine, & quæ dicuntur de homine, dicantur de Deo?

1. Videtur non resultare: primo quia ad communicationem idiomatum requiritur, vt possit verè, & propriè dici, *Deus est homo, homo est Deus*: sed non potest verè dici, *Deus est homo, homo est Deus*; ergo &c. Probatur minor: nam hæc propositio, *Deus est homo*, est in materia remota, seu impossibili, sicut hæc, *homo est lapis*: sed propositio in materia impossibili, non potest esse vera: ergo &c.

2. Secundo si ex vnione hypostatica resultaret communicatio idiomatum, cum Filius Dei fuerit hypostaticè vnitus animæ, & sanguini separatis à corpore, potuisset dici,

Deus est anima, Deus est sanguis: & quia sanguis fuit effusus, ac diuisus in partes, potuisset dici, *Deus fuit effusus, ac diuisus in partes*; sed hæc sunt absurda: ergo &c.

3. Respondeo Idioma Græcè idem significare, ac latinè proprietas, seu proprium. Communicatio igitur idiomatum est, quod propria vnius naturæ dicantur de altera propter vnionem in supposito, seu persona. Iam dupliciter potest intelligi, quod vna natura, eiusque idiomata, seu proprietates dicantur de altera. Primus sensus est, quod vna natura in abstracto cum suis proprietatibus dicatur de altera in abstracto. Secundus sensus est, vt vna natura in concreto, & proprietates, seu prædicata, quæ de illa dicuntur in concreto, dicantur de altera in concreto.

4. Eutylichiani, qui dixerunt per vnionem hypostaticam ex duabus naturis factam fuisse vnã naturam, consequenter dixerunt, potest vnionem dari communicationem idiomatum, per quam natura diuina, & humana, earumque proprietates mutuo prædicentur in abstracto, ita vt verè dicatur, *natura diuina est natura humana, natura diuina passa est, crucifixa est, mortua est, sepulta est*. Contra hunc errorem de fide est, non dari communicationem idiomatum, qua natura diuina, & humana, earumque proprietates possint mutuo prædicari in abstracto.

5. Quæritur, vtrum natura diuina, & humana, earumque proprietates possint mutuo prædicari in concreto, dicendo, *Deus est homo, homo est Deus, Deus est natus, passus, mortuus &c.*

6. Certum est, quod si Deus supponat pro Patre, vel Spiritu Sancto, non potest dici, *Deus est homo, homo est Deus*. Sensus enim esset, *Deus Pater est homo, Deus Spiritus Sanctus est homo*; Pater autem, & Spiritus Sanctus non sunt homo, cum non sint incarnati.

7. Quæritur ergo solum, vtrum si Deus supponat determinatè pro Deo Filio, vel determinatè pro vno trium diuinorum suppositorum, verè, & propriè dici possit, *Deus est homo, homo est Deus*, ita vt sensus sit, *Deus Filius est homo, aliquod suppositum diuinum est homo*.

8. Manichæi, Photiniani, ac Nestoriani dixerunt hæc dici non posse sine aliqua impropriate, vel terminorum, vel prædicationis. Manichæi, & alij, qui dixerunt Filium Dei assumpsisse naturam humanam non veram, sed phantasticam, & apparentem, dixerunt, quod dum dicitur, *Deus est homo*, terminus *Deus* sumitur propriè, terminus *homo* sumitur impropriè, ac non significat hominem verum, sed apparentem, & phantasticum. Consequenter dixerunt, quod dum dicitur *Deus est passus, mortuus*, terminus *passus, mortuus* sumuntur impropriè, & phantasticè.

9. Photiniani, qui dixerunt Christum esse purum hominem, ac dici Deum per patrem

participationem in eo sensu, in quo psal. 81. de iustis dicitur: *ego dixi Deus es, alseruerunt, quod dum dicitur homo est Deus, terminus homo sumitur proprie, terminus Deus sumitur improprie, non pro Deo verò, & per essentiam, sed pro Deo per participationem.*

10. Nestoriani, qui dixerunt Filium Dei, & filium hominis esse duas personas accidentaliter unitas per gratiam, alseruerunt, quod dum dicitur *Deus est homo*, tum terminus *Deus*, tum terminus *homo* sumitur proprie, sed particula prædicatiua *est* sumitur improprie, ac non significat identitatem suppositi, sed conjunctionem accidentalem, quæ Deus sit in homine per habitationem, gratiam, amicitiam &c. eo pacto, quo improprie dicitur, *Amicus est alter ego*. Contra hos errores dicendum est cum omnibus catholicis: potest verè, & proprie dici proprietate tum terminorum, tum prædicationis, *Deus est homo, homo est Deus*. Ratio est, quia de supposito alicuius naturæ completæ verè, & proprie prædicatur concretum significans illam naturam, eo pacto, quò Petrus, qui est suppositum naturæ humanæ, verè, & proprie dicitur *homo*; sed Deus potest sumi pro *Deo filio*, qui per incarnationem est suppositum naturæ humanæ: ergo de Deo, verè, & proprie prædicari potest *homo*, qui est concretum significans naturam humanam. Similiter homo potest sumi pro quolibet singulari supposito naturæ humanæ, ac proinde etiã pro *Filio Dei*, qui in Christo est suppositum naturæ humanæ; sed de filio Dei, qui est suppositum naturæ diuinæ, potest verè, & proprie prædicari *Deus*; ergo de homine potest verè, & proprie prædicari *Deus*, dicendo, *homo est Deus*. Videri potest Sanctus Thomas 3. par. qu. 16. art. 1. & 2.

11. Confirmatur: nam quia lac est suppositum, ac subiectum, in quo est simul albedo, & dulcedo, non solum potest dici, *lac est album, lac est dulce*, sed etiam potest dici, *album est dulce, dulce est album*: ergo quia *Filius Dei* est suppositum, in quo simul est natura diuina, & humana, non solum potest dici, *Filius Dei est Deus, filius Dei est homo*; sed etiam potest dici, *Deus est homo, homo est Deus*. Ratio est, quia sicut per hanc propositionem, *album est dulce*, significatur subiectum, seu suppositum, albedinis esse simul subiectum, seu suppositum dulcedinis, sic per hanc propositionem, *Deus est homo* significatur suppositum naturæ diuinæ esse simul suppositum naturæ humanæ.

12. Dicendum secundo contra Nestorianos ex doctrina Cyrilli approbata in Concilio Ephesino, can. 4. non solum potest dici, quod homo est Deus, & è conuerso, sed etiam quæ dicuntur de Deo *Filio*, possunt dici de homine Christo, & è conuerso, & sic communicantur idiomata, seu prædicationes, & quæ dicuntur de Deo *filio* communicantur homini, & è conuerso. Probatur,

Tom. III.

& explicatur. Nam eo ipso, quod possit dici, *album est dulce*, quæ dicuntur de albo possunt dici de dulci, & è conuerso, & sicut dicitur, *album segregat visum*, sic potest dici, *dulce segregat visum*, & sicut dicitur *dulce delectat gustum*, sic potest dici *album delectat gustum*: ergo eo ipso, quod dici potest, *Deus est homo*, quæ dicuntur de Deo, possunt dici de homine, & è conuerso, & sicut dicitur, *homo est Filius Virginis, est natus, passus, mortuus, sepultus*, sic potest dici, *Deus est Filius Virginis, est natus, passus, mortuus, sepultus*: & sicut dici potest, *Deus Filius fuit ab æterno, natus est ex Patre ante secula*, sic potest dici *homo fuit ab æterno, natus est ex Patre ante secula*: dici etiam potest, *immortalis est mortuus, impassibilis est passus*, siquidem de Deo, qui est immortalis, & impassibilis, dicitur etiam, quod sit mortuus, & passus. Ratio est, quia quod dicitur de concreto, dicitur etiam de supposito illius concreti; sed in Christo idem est suppositum Dei, & hominis: ergo quod dicitur de Deo, dicitur de homine, & è conuerso. Vltior ratio est, quia hæc propositio, *Deus est passus, mortuus &c.* significat suppositum Deitatis est etiam homo, qui est passus, mortuus &c. hæc propositio, *homo fuit ab æterno, natus est ex Patre ante secula*, significat, suppositum humanitatis fuit ab æterno, natum est Patre ante secula.

13. Quia veræ sunt propositiones affirmatiuæ, quibus dicitur, *Deus est passus, mortuus &c.* falsæ sunt oppositæ negatiuæ, *Deus non est passus, mortuus &c.* Ratio est, quia negatio cum sit malignantis naturæ, negat vniuersaliter Deum passum esse, & mortuum quomodocumque, etiam in natura humana. Potest tamen admitti hæc propositio negatiua, *Deus filius non est mortalis*, quia ex vltu facit sensum restrictiuum, ac significat, Deus filius non est mortalis secundum naturam diuinam.

14. Quæri potest primò, vtrum possit verè dici, *homo in quantum homo est Deus, fuit ab æterno, natus est ante secula, Deus filius in quantum Deus est homo, natus est in tempore, passus, & mortuus est &c.*

15. Respondeo negatiuè. Ratio est, quia reduplicatio cadit supra formam hominis, quæ est natura humana, ac proinde sensus propositionis est: *homo est Deus, & fuit ab æterno secundum naturam humanam*, & sensus alterius propositionis est, *Deus est homo, natus, & passus est in tempore secundum naturam diuinam*, quæ sunt falsæ. Ex eadem ratione falsæ sunt istæ propositiones, *Christus in quantum homo est Deus, in quantum Deus est homo*, quia Christus formaliter importat vtramque naturam. Propositiones igitur istæ, *Homo est Deus: Deus est homo*, sunt veræ materialiter, ac specificatiuè, non autem formaliter, & reduplicatiuè. Videri potest Sanctus Thomas quæst. 16. art. 10. & 11.

16. Quæri potest secundo, vtrum sint

N

con-

concedendæ istæ propositiones, *Christus est creatura; Christus incepit esse; Filius Dei est creatura; Filius Dei incepit esse.*

17. Respondeo, quod simpliciter, & sine addito non sunt concedendæ, sed solum concedendæ sunt cum limitatione, dicendos: *Christus, seu Filius Dei secundum naturam humanam est creatura, incepit esse.* Ratio est, quia propositiones, quæ ex usu hæreticorum determinatæ sunt ad sensum hæreticum, non sunt simpliciter admittendæ, ne videamur fauere eorum hæresi; sed propositiones allatæ ex usu Arrianorum determinatæ sunt ad significandum, quod Christus est creatura, & incepit esse, non solum secundum naturam humanam, sed etiam secundum ipsum suppositum Filij Dei; ergo &c. Ex proportionali ratione, quia propositio hæc, *Christus est ubique* ex usu Vbiquetariorum determinata est ad significandum, quod Christus est ubique etiam secundum corpus, & secundum naturam humanam, non est simpliciter admittenda, sed addenda est limitatio, ac dicendum, *Christus est ubique secundum naturam diuinam.* Videri potest S. Thomas q. 6. art. 8. & 9.

18. Ad 1. Propositio hæc, *Homo est lapis*, ideò est in materia remota, seu impossibili, quia homo, & lapis non possunt vniri in eodem supposito; sed natura diuina, & humana possunt vniri, ac de facto vniuntur in eodem supposito; ergo propositio hæc, *Deus est homo* non est in materia remota, seu impossibili. Addit Sanctus Thomas quest. 16. artic. 1. ad primum, quod non est in materia contingenti, sed naturali. Vt saluetur hæc doctrina, supponendum, quod dupliciter propositio dicitur esse in materia contingenti. Primum cum prædicatum non necessariò conuenit subiecto: in hoc sensu propositio allata procul dubio est in materia contingenti. Deus enim Filius non necessariò est homo, cum potuerit non esse homo. Secundo propositio dicitur esse in materia contingenti, cum prædicatum est vnum, non per se, sed solum per accidens cum subiecto. In hoc sensu propositio allata non est in materia contingenti, sed naturali, quia Deus Filius est vnum per se cum homine substantialiter, & naturaliter, cum substantialiter habeat sibi vnitam naturam humanam. Sanctus Thomas loquitur in hoc secundo sensu.

19. Ad 2. Nego, quod in triduo mortis potuisset dici, *Deus filius est anima, est sanguis*: Ratio est, quia sola nomina concreta significantia naturas completas possunt prædicari de supposito talium naturarum; nomina autem significantia naturas partiales, non prædicantur de suppositis. Ideò dicitur, quidem, *Petrus est homo*, at non dicitur, *Petrus est anima, est sanguis* &c. ergo non est mirum, quod dicatur, *Filius Dei est homo*; at in triduo non diceretur, *Filius Dei est anima, est sanguis*, licet esset hypostaticè vnitus animæ, sanguini, & corpori separatis ab anima.

TRACTATUS V.

De sanctitate humanitatis Christi, eiusque impeccabilitate coniuncta cum libertate ad obseruantiam præceptorum, & ad moriendum.

QVÆSTIO XLIV.

Vtrum humanitas Christi non solum sit sancta per gratiam habitualement creatam, sed etiam sit formaliter infinitè sancta per sanctitatem increatam Verbi diuini?

1. **V**idetur non esse formaliter sancta humanitas Christi esse sancta sanctitate increata: primò, quia si humanitas Christi esset sancta sanctitate increata, frustra in Christo daretur sanctitas creata gratiæ habitualis.

2. Secundo si esset formaliter sancta per sanctitatem increatam, deberet etiam esse formaliter beata per beatitudinem increatam; alioquin esset infinitè minus beata, quam sancta.

3. Tertio si per sanctitatem increatam esset sancta, per omnipotentiam deberet esse omnipotens, per aternitatem aterna, per immensitatem immensa. Non enim est ratio, cur vnum attributum tribuat potius humanitati suum effectum formalem primarium, quam aliud attributum.

4. Quarto effectus formalis vnus forma non potest præstari ab alia forma; sed effectus formalis sancti præstaretur à gratia, quæ est forma accidentalis; ergo non potest præstari à natura diuina, quæ est forma substantialis.

5. Quinto conceptus formalis sancti est conceptus Deo amabilis, & potentis Deum redamare; sed humanitas Christi, licet per sanctitatem increatam constituatur Deo amabilis, non constituitur potens Deum redamare; ergo &c.

6. Sexto sequeretur humanitatem Christi esse sanctam duplici sanctitate, increata nimirum Verbi diuini, & creata gratiæ.

7. Respondeo cum Suario disp. 18. sect. 1. Vasquez disput. 4. capite 3. quos sequuntur communiter omnes societatis auctores contra aliquos antiquos, humanitatem Christi sanctificari formaliter per sanctitatem increatam Verbi diuini.

8. Probatur primo ex Patribus, & præsertim ex Nazianzeno, qui Oratione 36. quæ est quarta de Theologia, dicit: *Christus verus dicitur propter diuinitatem; ea enim humanitatis vnctio est, non operatione, ut in alijs Christianis sanctificans, sed totius unguenti præsentia*